

Appendektómia

Čo je appendix?

Appendix je výbežok, ktorý ako červík odstupuje z prvej časti hrubého čreva, tzv. slepého čreva. Pri appendectómii sa odstraňuje len červovitý výbežok, nie celé slepé črevo, čo je podstatne zložitejší výkon, aj keď v bežnej reči obyčajne hovoríme o operácii slepého čreva.

Aký je dôvod tohto výkonu?

Najčastejšie je to zápal, ktorý v akútnej forme patrí medzi najčastejšie náhle príhody brušné, stavy bezprostredného ohrozenia, ktoré pri neadekvátnej liečbe môžu viesť k závažnému poškodeniu zdravia a často aj k smrti. Zápal vzniká najčastejšie na podklade uzáveru vchodu prívesku hlienom, stolicou, cudzím telesom, zväčšenou lymfatickou uzlinou, parazitmi... Pokiaľ nedôjde k včasnému odstráneniu prívesku, môže sa zápal šíriť ďalej, prasknúť a preniknúť do brušnej dutiny a spôsobiť ďalšie komplikácie, ako tvorbu hnisavých ložísk, zrastov, nepriechodnosť čriev, zápal pobrušnicovej dutiny, čo je závažná život ohrozujúca komplikácia, ktorá môže skončiť smrťou. Dôvodom môže byť aj chronický zápal, menej často aj tumor. Je zaujímavé, že aj s rýchlym vývojom vyšetrovacích metód v medicíne na stopercentnú istotu akútnej appendicitídy nebola ešte vyvinutá absolútna metóda. Preto nech Vás neprekvapí, že po operácii Vám operatér oznámi, že Váš appendix bol v poriadku. Operácia v žiadnom prípade nebola zbytočná, operatér sa ju rozhodol vykonať v dobrej viere z obavy pred možným poškodením Vášho zdravia či ohrozenia života.

Alternatívy výkonu?

V súčasnej dobe nie sú žiadne.

Aký je režim pacienta pred výkonom?

7 dní pred plánovaným výkonom (pre chronický zápal, alebo tumor) vysaďte lieky ako antiagreganciá (Anopyrin, Ticlid, Plavix a pod.), nesteroidné antireumatiká a antiflogistiká (Acylpyrin, Anopyrin, Brufen, Ibalgin, Diclofenac, Voltaren, Dolmina a pod.). V prípade, že beriete "tabletkovú" antikoagulačnú liečbu (Warfarin...), musí byť niekoľko dní pred operáciou nahradená injekčnou formou liečby. V prípade náhleho ochorenia nevyhnutnú prípravu realizujeme na oddelení. Pred operáciou je nevyhnutné byť minimálne 6 hodín nalačno- nejesť, nepiť, nefajčiť. Pokiaľ pacient nie je nalačno a v prípade zvracania, je mu zavedená nazogastrická sonda (hadička cez nos alebo ústa zavedená do žalúdka). Oholí sa koža brucha. Podľa rizikovosti Vám bude podávaný nízkomolekulárny heparín na prevenciu vzniku flebotrombózy dolných končatín spolu s mechanickou prevenciou vo forme kompresívnych pančúch. Je potrebné informovať lekára o stavoch, ktoré zvyšujú riziko operácie samotnej, alebo by mohli mať za následok pooperačné komplikácie alebo neuspokojivý výsledok operácie (alergie na lieky, jód, antibiotiká, poruchy zrážanlivosti krvi, tehotenstvo, menštruácia, krvné choroby, závažné vnútorné choroby, infekčné choroby, vrátane AIDS a žltacký, akékoľvek akútne súčasne prebiehajúce ochorenie). Užitie Vašich

liekov pred operáciou určí anesteziológ. Plánovaná operácia sa nerobí počas prvých dňoch menštruácie, počas gravidity len vtedy, ak riziko ponechania ložiska prevyšuje riziko operácie.

Aký je postup operácie?

Operácia sa vykonáva na operačnej sále v celkovom znečítlení, o ktorom sa s Vami porozpráva anesteziológ.

Sú dve základné možnosti vykonania :

- laparotomicky- otvorením dutiny brušnej rezom,
- laparoskopicky- pomocou špeciálnych nástrojov zavedených do dutiny brušnej z troch 5-12mm rezov.

Postup pri laparotómii: Pri appendectómii z rezu v pravom podbrušku alebo strednej čiare chirurg prenikne do dutiny brušnej. Po podviazaní ciev vyživujúcich appendix sa tento odstráni a kýptik sa ošetrí v niekoľkých vrstvách, aby sa zamedzilo prenikaniu baktérií z čreva do dutiny brušnej. Vlastná operácia môže byť veľmi jednoduchá, ale aj pomerne zložitá, čo je dané jednak anatomicky jedinečnými pomermi každého pacienta, jednak rôznou pokročilosťou zápalu, prípadne ďalšími nálezmi, ako je cysta na vaječníku, prítomnosť Meckelovho výbežku tenkého čreva a pod.

Postup pri laparoskopii: Najprv sa z rezu nad pupkom ihlou napustí dutina brušná oxidom uhličitým. Potom sa zavedie špeciálna kamera a pomocou ďalších 2 rezov 5-12mm prenikne do dutiny brušnej špeciálnymi nástrojmi, ktorými sa vyhladá apendix, harmonickým skalpelom sa oddelí od vyživujúcich ciev, na báze sa uzavrie klipom a zresekuje sa. Rovnako ako pri laparotómii môže byť výkon rozšírený o ďalšie výkony podľa nálezu. V priebehu operácie môže dôjsť k situácii, kedy je nutné operáciu zmeniť na otvorenú- napríklad neprehľadnosť operačného poľa pre rozsiahle zrasty, prípadne nález, ktorý nie je možné ošetriť laparoskopicky.

Brušná dutina sa vyčistí od nečistôt, tekutina sa odsaje a podľa rozsahu postihnutia môže byť do brucha zavedených jedna alebo aj viac hadičiek- drénov, vyvedených cez kožu navonok. Rany sa uzatvárajú v niekoľkých vrstvách. V prípade pokročilého zápalu sa koža na konci operácie neuzatvára, ale až po odznení zápalu o 2-3 dni.

Aké sú možné komplikácie po operácii?

Komplikácie sú tým častejšie, čím rozsiahlejší je výkon.

- krvácanie, ktoré sa zistí prakticky hneď po operácii a niekedy si vyžiada novú operáciu, môže si vyžadovať podanie transfúzie,
- infekcia a hnisanie v rane alebo brušnej dutine je komplikáciou ako pri každom chirurgickom výkone, prejaví sa bolesťou v rane, alebo v bruchu trvajúcou viac ako 2 dni, horúčkou, začervnením rany, hnisaním, môže si vyžadovať ďalšiu operáciu, alebo drenáž- zavedenie hadičky
- keloidná jazva
- tvorba zrastov v dutine brušnej a vznik črevnej nepriechodnosti s následnou operáciou

- alergické reakcie na lieky alebo dezinfekčný roztok, prejavujúce sa ako žihľavka, začervenanie, opuchy, svrbenie kože, slabosť, dychové ťažkosti, kŕče, pokles krvného tlaku až šokový stav,
- trombembólia – najmä u ležiacich pacientov, fajčiarov a pacientok užívajúcich hormonálnu antikoncepciu môže nastať uzatvorenie žíl krvnou zrazeninou a jej následné zavlčenie do pľúc s ohrozením na živote. Preto ako prevencia sa podáva antitrombotická prevencia formou injekcií,
- špecifickým pre laparoskopiu sú bolesti v oblasti ramien trvajúce 1-3dni ako dôsledok nevstrebaneho CO₂, riziko poranenia vnútrobrušných orgánov pri zavedení ihly, ktorou sa napúšťa CO₂ a vstupov pre laparoskopické inštrumenty,
- komplikácie spojené s celkovou anestéziou: pľúcne, kardiovaskulárne, zápal hlbokých žíl s následnou embóliou..., so zavedením kanyly do žily- lokálna infekcia, celková infekcia až otrava krvi, krvácanie, hnisanie...

Môžu sa vyskytnúť aj vzácne komplikácie, ktoré nie sú v tomto zozname. Nie je možné ani jednoznačne vylúčiť, že dôjde k tak závažnej zmene zdravotného stavu či komplikácie behom operácie či v skorom období, ktorá povedie k úmrtiu pacienta.

Aký je režim pacienta po operácii?

Pooperačné bolesti v operačnej rane, ktoré sú prirodzeným javom, mali by sa každým dňom znižovať, sú tlmené liekmi proti bolesti. Zvracanie je občasným nežiaducim účinkom celkovej anestézie a odznie do 12 hodín po operácii. Po celkovej anestézii môžete prijímať tekutiny za 4 hodiny od výkonu. Na druhý deň budete prijímať ľahkú stravu. Príjem plnej stravy závisí od obnovenia črevnej činnosti, a to je zvyčajne o 2-3dni. Operačnú ranu je možné od 2. dňa sprchovať. Drén sa odstraňuje podľa tvorby sekrétu, zvyčajne 2. -3. deň. Pokiaľ ste diabetik bude Vám pravidelne kontrolovaná hladina cukru v krvi. Za účelom prevencie tvorby zrazeniny a jej následnému zavlčeniu do krvného obehu Vám v indikovaných prípadoch budú aplikované injekcie, ktoré si budete zvyčajne pichať aj Vy doma po prepustení približne 10 dní, v indikovaných prípadoch dlhšie. Dĺžka hospitalizácie pri nekomplikovanom priebehu je približne 2- 5 dní. 6 týždňov po operácii je potrebné sa zdržať veľkej fyzickej námahy, čo znižuje riziko vzniku pruhu v jazve. Nástup do zamestnania po operácii je individuálny, zvyčajne o 2-3 týždne.

Pred prepustením si s lekárom pohovorte o nasledujúcich bodoch:

Kedy prísť na kontrolu a kde?

Odkedy sa môžete sprchovať a kúpať?

Aké lieky je potrebné užívať? (ako dlho, množstvo)

Akú fyzickú aktivitu môžete vykonávať?

Pre dosiahnutie očakávaného výsledku operácie rešpektujte odporúčenia.

Naším zámerom je aj s Vašou pomocou a porozumením zabezpečiť kvalitnú zdravotnú starostlivosť, príjemný pobyt a skoré uzdravenie.